

Årets sortförsök

Fem nykomlingar på listan

Nu är det klart vilka sorter som kommer i odling 2017. Det är fem nya sorter som kvalat in på listan och fem sorter som är kvar sedan 2016. Bästa sort är nykomlingen Daphna, som kommer från KWS. Den *Aphanomyces*-toleranta Orlena KWS, största sort den gångna säsongen, håller positionen genom att visa styrkan även i år.

Till nästa säsong erbjuds tio bra sorter på listan. Vinnarna i årets försök är den nematod-toleranta sorten Daphna och *Aphanomyces*-toleranta Orlena KWS. Men övriga sorter ligger inte långt efter, speciellt nykomlingarna Klimt, Smilla KWS och Ragna KWS har gjort en bra säsong.

I skrivande stund är Daphna endast preliminärt godkänd på listan, i väntan på en stocklöpningsgaranti från KWS. Anledningen är att förädlaren menar att den högre tendensen till stocklöpning hos sorten beror på att årets utsäde innehåller inkorsningar.

För att tydligt visa att problemet inte hör till sorten, utan snarare till utsädesproduktionen, förhandlar KWS för att ställa en garanti till odlarna inför sådden av Daphna 2017.

Orlena KWS bygger sin goda intäkt på en stor rotskörd, detsamma gäller faktiskt för Daphna, Ragna KWS och Smilla KWS. För sorterna Klimt och Cantona KWS bidrar en högre sockerhalt till den höga sockerskoriden.

Klarar påfrestning

Rent generellt söker växtförädlarna efter sorter med bred anpassningsförmåga, sorter som levererar bra resultat vid olika typer av påfrestningar. Därför jämför vi också resultaten som genomsnitt över de tre senaste åren. Jämför vi resultaten från de totalt 17 försöken ligger Daphna och Orlena KWS i topp tätt följda av Klimt, Smilla KWS, Cantona KWS och Ragna KWS.

Välja rätt sort

Vid val av sort är grunden att utgå från fältet, vad gäller främst nematoder och markburen *Aphanomyces* och därefter välja den sort som har egenskaper du prioriterar. Årets växtsäsong har varit jämförelsevis

Sort	Sortägare	Antal plantor		Renvikt	Sockerhalt	Polsockerskörd		Renhet	Intäkt
		1000-tal/ha		ton/ha	%	ton/ha	rel. 1-3	%	diff
		50 %	slutlig						kr/ha
Medeltal marknadssorter 2016		55	104	85,9	18,3	15,7	100,2	91,1	24 970
Orlena KWS	KWS	56	105	90,6	18,1	16,4	105	90,9	1 071
Cantona KWS	KWS	46	104	87,6	18,5	16,2	103	90,8	932
Kudu	SESvdH	58	103	82,8	18,7	15,5	99	91,5	246
Cartoon	Syngenta	58	106	85,1	18,0	15,4	98	91,3	-533
Lombok	SESvdH	56	105	83,3	18,1	15,1	97	90,9	-830
Daphna	KWS	62	102	94,1	17,8	16,7	107	91,9	1 875
Klimt	Strube	60	103	87,3	18,6	16,2	104	91,1	1 214
Smilla KWS	KWS	55	103	89,2	18,1	16,2	103	91,6	1 146
Ragna KWS	KWS	53	97	90,2	17,9	16,1	103	92,1	1 075
Landon	Strube	63	105	83,9	18,7	15,7	100	91,3	538
LSD		7,8	2,4	2,1	0,2	0,4	2,4	0,6	
CV		16	3	3,0	1,3	3,0	3	1	

Sorter i mörkare ton är nya sorter

Sort	Sortägare	Resistens (R)			Mjöldagg*	Ramularia*	Rost*	Rotform	Nackhöjd
		God tolerans (T)							
		Rhizomania	Nematoder	Aphanomyces					
Medeltal mätarsort 2016			-	-	42	22	6	5,8	2,4
Orlena KWS	KWS	R	-	T	32	20	9	5,6	2,2
Cantona KWS	KWS	R	T	-	34	19	2	5,7	2,3
Kudu	SESvdH	R	-	-	43	24	7	6,0	2,6
Cartoon	Syngenta	R	-	T	46	25	5	5,8	2,4
Lombok	SESvdH	R	T	-	53	21	7	6,2	2,5
Daphna	KWS	R	T	-	36	19	6	5,7	2,5
Klimt	Strube	R	-	-**	48	19	6	6,6	2,2
Smilla KWS	KWS	R	-	-	35	18	5	5,8	2,6
Ragna KWS	KWS	R	T	-	36	21	4	5,9	3,0
Landon	Strube	R	-	-	50	18	5	6,3	2,9
LSD 5%					8,5	4,8	3,5	0,3	0,4
CV					23	26	68	5,4	10

* Medeltal från obehandlade led sena graderingen.

** Har provats i *Aphanomyces*-serien med bra resultat.

nederbördsfattig. Det märks även i sortförsöken, främst genom att variationen i försöken är större och skillnaderna mellan sorterna inte är så tydliga som de brukar vara i analysen. Samtidigt har det varit ett år med hög avkastning.

Rekordskörd

Medelskörden för marknads-sorterna ligger i år på en rot-skörd om 89,9 ton per hektar. Med en genomsnittlig sockerhalt på 19,1 procent ger det ett medeltal på 17,1 ton socker per hektar.

Treårsgenomsnittet för marknads-sorterna i sortförsöken ligger på 87,4 ton per hektar med 18,2 procent sockerhalt, vilket ger 16,0 ton socker per hektar. Sockerbetsgrödan visar än en gång sin potential!

I år använder vi alla marknads-sorterna 2016 som mätare i sortförsöken. Intäkten är räknad på de nya förutsättningarna för 2017 års ettåriga kontrakt.

Inga omkostnader är med i resultatet.

Nya på listan

Nykomlingarna på listan kommer från två förädlare: tre kommer från KWS och två från Strube. Daphna och Ragna KWS är båda nematodtoleranta sorter som visar riktigt goda resultat även i fält utan nematoder. Smilla KWS är en van-

lig Rhizomania-tolerant sort som visar starka resultat och kan sås tidigt. Den har hög avkastning och visar låg tendens till stocklöpning i NBRs tidigt sådda försök. Smilla KWS visar motståndskraft mot bladsvamp då den rankas högre i obehandlade led än i behandlade. Den starkare motståndskraften ger en ökad buffert när angreppen kommer.

Rekordnivå. Sockerkörd på rekordnivå i årets sortförsök även om brist på nederbörd gett utslag i vissa områden.

Resultat från försök 2014–2016

	Intäkt	Tolerans		Stocklöpare	Skörd			
		Nematoder	Aphanomyces		Rotskörd	Sockerhalt	Polsocker	
1. Starkast	Daphna	Daphna	Orlena KWS	Smilla KWS	Daphna	Landon	Daphna	
	Klimt	Ragna KWS	Cartoon	Cantona KWS	Orlena KWS	Kudu	Orlena KWS	
	Smilla KWS	Cantona KWS			Ragna KWS	Klimt	Klimt	
		Lombok						
2. Mellan	Ragna KWS		Klimt	Ragna KWS	Smilla KWS	Cantona KWS	Smilla KWS	
	Orlena KWS			Kudu	Cantona KWS	Smilla KWS	Cantona KWS	
	Cantona KWS			Orlena KWS	Klimt	Lombok	Ragna KWS	
	Landon			Lombok	Cartoon	Orlena KWS	Landon	
	Kudu			Daphna	Landon	Cartoon	Kudu	
3. Svagast	Cartoon			Cartoon	Lombok	Ragna KWS	Cartoon	
	Lombok			Landon	Kudu	Daphna	Lombok	
				Klimt				

Nyheter från Strube heter Klimt och Landon. Båda sorterna är vanliga Rhizomania-toleranta sorter. Klimt har visat starka resultat även i sortförsöken med *Aphanomyces*-smitta. Till nästa år kommer sorter att testas under hårt *Aphanomyces*-tryck för att säkerställa att de klarar påfrestningen.

Bladsvampar kostar

I Sverige behandlas två av blocken i varje sortförsök mot bladsvampar enligt försöksvärdens strategi. När man jämför skörden mellan behandlade och obehandlade block skiljer det i år 1,8 ton socker i genomsnitt över alla sorter. Det motsvarar en merskörd på 11 procent för att behandla mot bladsvamp. Jämför vi med 2015 gav svampbehandlingen 9 procent och 2014 6 procent.

Resultaten följer tidigare erfarenheter att det finns mer att hämta vid sen upptagning. Försöket på Lönnstorp är det med högst skörd i år på 19,9 ton socker per hektar i behandlade led. Här har svampbehandlingen gett motsvarande 2,6 ton mer socker per hektar.

Det är också skillnad mellan sorternas känslighet i årets försök. Att beräkna kvoten mellan skörd i obehandlade led och behandlade led ger ett mått på sorternas motståndskraft. I år visar Smilla KWS, Klimt, Orlena KWS och Kudu bäst motståndskraft mot bladsvampar när vi jämför avkastningen mellan obehandlat och behandlat.

Stocklöpare

Under april månad var stocklöpning på allas läppar. Men

problemet uteblev mycket tack vare en riktigt varm maj. Ser vi till resultaten från tidigare år rekommenderas inte tre av marknadssorterna för tidig sådd. De är Orlena KWS, Kudu och Klimt. Blir Daphna godkänd, är det med en stocklöpningsgaranti från KWS. Mer information om årets stocklöpningsförsök presenteras i Joakim Ekelöfs artikel.

Sorter som lämnar

Det är också fem sorter som lämnar listan i år: Pascalina KWS, SY Muse, Darnella KWS, Diesel och Elora KWS.

Läs mer om årets sortförsök i Sverige och Danmark på www.nordicbeet.nu/

Desirée Börjesdotter,
NBR Nordic Beet Research

för sorter att odla 2017

Yttre kvalitet		Växtsätt	Etablering		Bladsjukdomar		
Renhet	Rotform	Höjd	50 % plh	slutl. plh	Mjöldagg	Rost	Ramularia
Ragna KWS	Klimt	Ragna KWS	Landon	Cartoon	Orlena KWS	Landon	Cantona KWS
Daphna	Landon	Landon	Daphna	Landon	Cantona KWS	Smilla KWS	Ragna KWS
Smilla KWS	Lombok	Smilla KWS	Klimt	Lombok	Smilla KWS	Klimt	Smilla KWS
Kudu	Kudu	Kudu	Cartoon	Orlena KWS	Ragna KWS	Cantona KWS	Cartoon
Landon	Ragna KWS	Lombok	Kudu	Cantona KWS	Daphna	Daphna	Landon
Cartoon	Cartoon	Daphna	Lombok	Klimt	Kudu	Orlena KWS	Klimt
Klimt	Smilla KWS	Cartoon	Orlena KWS	Smilla KWS	Cartoon	Ragna KWS	Daphna
Orlena KWS	Daphna	Cantona KWS	Smilla KWS	Kudu	Klimt	Lombok	
Lombok							
Cantona KWS	Cantona KWS	Klimt	Ragna KWS	Daphna	Landon	Kudu	Kudu
	Orlena KWS	Orlena KWS	Cantona KWS	Ragna KWS	Lombok	Cartoon	Lombok
							Orlena KWS

Så här använder du tabellen

Steg 1 Behov av motståndskraft mot jordboende skadegörare, som nematoder eller *Aphanomyces*? **Om ja:** välj bland aktuella sorter, **om nej:** gå till sockerskörd och intäkt.

Steg 2 Välj i första hand bland sorter i grön kolumn.

Steg 3 Studera övriga variabler och bilda dig en uppfattning om sortens profil, styrkor och svagheter, prioritera efter dina förhållanden.

Förklaringar	Sorterna ligger rangordnade från bästa till sämsta inom alla kolumner Sorterna är indelade i tre grupper. 1 Starkast, Grön = sorten ligger i den övre kvartilen 2 Mellan, Beige = Sorten ligger mellan den övre och den undre kvartilen 3 Svagast, Blå = sorten ligger under den nedre kvartilen
Underlag	Data från NBR+SLU-försök 2014-2016, i vissa fall kompletterad med resultat från serie 105 och 106 "praktiska försök".
Omfattning	Tabellen omfattar alla sorter på sortlistan som provats under tre år.
Ekonomi	Ekonomi enligt 2017 års ettåriga kontrakt uträknat på medeltalsvärden över alla försök. Pris 27,07 Euro/ton för 17 %-iga betor vid 90 % renhet, enligt nya branschavtalet 2017, ettårigt kontrakt. Kronkurs 9:57 och reglerat för renhet samt sockerhalt.
Nematoder	Nematodtoleranta sorter (NT) placeras i "1. Starkast"-gruppen. Övriga sorter i gruppen "3. Svagast val".
Aphanomyces	Orlena KWS och Cartoon dokumenterat starka i <i>Aphanomyces</i> -segmentet. Klimt visar bra resultat, men ytterligare ett års dokumentation krävs för fullt godkännande.
Växtsätt	Sorter med högt växtsätt står under "1. Starkast". Prioriteras högsta frostskydd genom lågt växtsätt vänder man på tabellen.
Plantantal	50 % plh mäter hur snabbt sorten kommer upp. Snabb uppkomst är ingen garanti för ett högt slutligt plantantal.
Bladsvampar	"Starkast" står bättre emot angrepp av mjöldagg och rost. Motståndskraft mot rost har varit den viktigaste parametern för att bibehålla skörd under obehandlade förhållanden.